กระบวนการแปรรูปโดยเอนไซม์และลักษณะเฉพาะของน้ำเชื่อมขนุน

นางสาวดวงภรณ์ รัตนทัศนีย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัญฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางอาหาร ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544 ISBN 974-17-0385-6 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1 11181. 2549

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการแปรรูปโดยเอนไซม์และลักษณะเฉพาะของน้ำเชื่อมขนุน
โดย	นางสาวดวงภรณ์ รัตนทัศนีย
สาขาวิชา	เทคโนโลยีทางอาหาร
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี อ่านเปรื่อง
คณะวิทยาศาร	ชตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลัก	สูตรปริญญามหาบัณฑิต
\mathcal{H}	งองคณบดีฝ่ายบริหาร
(รองศาสต	ราจารย์ ดร. พิพัฒน์ การเที่ยง) รักษาราชการแทนคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
คณะกรรมการสอบวิทย	ıานิพนธ์
Inst	ว วาพฐ- ประธานกรรมการ
	ดร. รมณี สงวนดีกุล)
dr.	อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสเ	าราจารย์ ดร. ปราณี อ่านเปรื่อง)
	กรรมการ
(รองศาส	ตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ธัญพิทยากุล)

ดวงภรณ์ รัตนทัศนีย : กระบวนการแปรรูปโดยเอนไซม์และลักษณะเฉพาะของน้ำเชื่อมขนุน (Enzymatic processing and characterization of jackfruit syrup)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี อ่านเปรื่อง ; 100 หน้า ISBN 974-17-0385-6

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการแปรรูปน้ำเชื่อมขนุน จากขนุน 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์ มาเลย์และจำปากรอบ โดยใช้เอนไซม์เชิงพาณิชย์กลุ่มเพคติเนส (Pectinex® Ultra SP-L) ช่วยในการสกัด ในขั้นแรกได้คัดเลือกขนุนที่มีความสุกเหมาะสม โดยใช้ของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดของยวงที่แกะได้เป็นเกณฑ์ พบว่ายวงขนนที่มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดอยู่ในช่วง 17-20°บริกซ์ ได้รับการยอมรับทางประสาทสัมผัสด้าน กลิ่นสูงกว่าช่วงอื่นๆ ที่ทำการทดสอบ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของยวงขนุนทั้ง 2 สายพันธุ์ พบว่า ยวงขนุนพันธุ์มาเลย์มีความชื้น 82.84% โปรตีน 1.18% ไขมัน 0.16% เถ้า 0.77% คาร์โบไฮเดรต 13.20% เส้นใยหยาบ 0.73% และเพคติน 1.12% โดยน้ำหนัก ส่วนยวงขนนพันธุ์จำปากรอบมีความขึ้น 74.18% โปรตีน 1.84% ไขมัน 0.26% เถ้า 1.05 % คาร์โบไฮเดรต 21.40% เส้นใยหยาบ 0.61% และเพคติน 0.66% โดยน้ำหนัก จากนั้นได้ศึกษาสัดส่วนระหว่างเอนไซม์ต่อน้ำหนักเนื้อขนุน และอุณหภูมิที่เลือกใช้ในการทำ ปฏิกิริยา โดยแปรสัดส่วนระหว่างเอนไซม์ต่อน้ำหนักเนื้อขนุนเป็น 6 ระดับ คือ 0 0.02 0.04 0.06 0.08 และ 0.10 มล./100 กรัม แปรอุณหภูมิในการบ่มเป็น 3 ระดับ คือ 30 40 และ 50 องศาเซลเซียส บ่มเป็นเวลา 2 ชั่วโมง พบว่าอิทธิพลร่วมของสัดส่วนระหว่างเอนไซม์ต่อน้ำหนักเนื้อขนุนและอุณหภูมิมีผลต่อความหนืดของ ขนุนตีปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้อย่างมีนัยสำคัญ(p≤0.05) สภาวะที่เลือกใช้คือสัดส่วนระหว่าง เอนไซม์และน้ำหนักเนื้อขนน 0.08 มล./100 กรัม จุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ซึ่งให้ค่าความหนืดของขนุน ตีปนพันธุ์มาเลย์และจำปากรอบเป็น 1293 และ 818 เซ็นติพอยส์ ตามลำดับ ร้อยละของน้ำขนุนพันธุ์มาเลย์ และจำปากรอบที่สกัดได้เป็น 66 และ 69% ตามลำดับ จากนั้นศึกษาระยะเวลาที่สั้นที่สุดการทำปฏิกิริยาของ เอนไซม์ที่ทำให้เกิดการย่อยสลายสูงที่สุด โดยแปรเวลาเป็น 6 ระดับ คือ 30 60 90 120 150 และ 180 นาที พบว่าระยะเวลามีผลต่อความหนืดขนุนตีปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้อย่างมีนัยสำคัญ (p≤0.05) เวลาที่ เลือกใช้คือ 120 นาที ซึ่งให้ค่าความหนืดของขนนตีปนพันธ์มาเลย์และจำปากรอบเป็น 1311 และ 742 เซ็นติพอยส์ ตามลำดับ ร้อยละของน้ำขนุนพันธุ์มาเลย์และจำปากรอบที่สกัดได้เป็น 64 และ 72% ตามลำดับ จากนั้นนำน้ำขนนที่สกัดได้จากสภาวะดังกล่าวมาระเหยน้ำออกจนมีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดเป็น 60°บริกซ์ โดยใช้วิธีทำให้เข้มข้น 2 วิธี คือ วิธีระเหยน้ำภายใต้สุญญากาศ และวิธีแช่เยือกแข็ง จะได้น้ำขนุนเข้มข้นหรือ น้ำเชื่อมขนน มีโปรตีน ไขมัน เถ้า น้ำตาลรีดิวซ์ แคโรทีน ปริมาณกรดทั้งหมด ความเป็นกรดด่าง ความหนืด วอเทอร์แอกติวิตี และ สี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p≤0.05) ส่วนความขึ้นไม่แตกต่างกัน และจากการ ทดสอบทางประสาทสัมผัสพบว่าน้ำเชื่อมขนุนจากขนุนพันธุ์จำปากรอบที่ทำเข้มข้นด้วยวิธีแช่เยือกแข็งได้รับการ ยอมรับรวมจากผู้ทดสอบสูงที่สุด (p<0.05)

ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร	.ลายมือซื่อนิสิต	ดางกรณ์	รัตานท์ หาวี ป	
สาขาวิชาเทคโนโลยีทางอาหาร				
ปีการศึกษา2544				

##4172288523: MAJOR FOOD TECHNOLOGY

KEY WORD JACKFRUIT/SYRUP/PECTINASE

DUANGPORN RATANATHUSNEE: ENZYMATIC PROCESSING AND CHARACTERIZATION

OF JACKFRUIT SYRUP. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PRANEE ANPRUNG, Ph.D.

100pp. ISBN 974-17-0385-6

The objective of this research for studying the enzymatic process of a variety of jackfruits namely Malay and Jampakrob by using commercial enzymes of pectinases group (Pectinex® Ultra SP-L) which help the extraction. Firstly, selecting the moderate ripe jackfruit which can be identified by total soluble solid of jackfruit bulbs which in the range 17-20 Brix had the most acceptance from the panelists. From the above mentioned total soluble solid range, the Malay bulb had 82.84% moisture, 0.16% fat, 1.18% protein, 0.77% ash, 13.20% carbohydrate, 0.37% crude fiber, and 1.12% pectin. Jampakrob bulb had the following characteristics: 74.18% moisture, 0.26% fat, 1.84% protein, 1.05% ash, 21.40% carbohydrate, 0.61% crude fiber, and 0.66% pectin. The enzymatic reaction was studied at the optimum conditions of the enzyme and jackfruit pulp ratio: 0, 0.02, 0.04, 0.06, 0.08 and 0.10 ml/100g at 30, 40 and 50 °C. Retention time was 2 hours. The result shown that the combination of enzyme and jackfruit pulp ratio and the temperature had effect on the viscosity of jackfruit pulp and the %yield of jackfruit juice significantly (p≤0.05). The optimum condition was enzyme 0.08 ml/100g of jackfruit pulp at 40°C, which affected the viscosity of both Malay and Jampakrob at 1293 and 818 cPs respectively. Percentage of extraction yields of Malay and Jampakrob are 66% and 69% respectively. Reaction times varied at six intervals: 30, 60, 90, 120, 150 and 180 minutes. The result shown that reaction time significantly affected on the viscosity of jackfruit pulp and the percentage yield of jackfruit juice with the optimum time of 120 minutes (p≤0.05), the viscosities of Malay and Jampakrob were 1311 and 742 cPs respectively and percentage of extraction yields were 64 and 72% respectively. The experimental jackfruit juice was concentrated untill total soluble solid 60 Brix by 2 methods: vacuum evapoation and freeze concentration. The jackfruit concentrate or jackfruit syrups significantly differ in protein, fat, ash, reducing sugar, carotene, total acidity, pH, water activity, viscosity, color(p≤0.05), except the moisture content. Finally,the Jampakrob jackfruit syrup from freeze concentration method received more acceptance by the panelists than any other jackfruit syrup samples ($p \le 0.05$).

Department	Food Technology	Student's signature Duangporn Ratanathusnee
Field of study	Food Technology	Advisor's signature Prance
Academic veai	2001	

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี อ่านเปรื่อง อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. รมณี สงวนดีกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร. ขัยยุทธ ธัญพิทยากุล ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยบางส่วน

ขอขอบคุณ บริษัท อีสต์เอเชียติก(ประเทศไทย) จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ เอนไซม์ Pectinex® Ultra SP-L ตลอดงานวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์ ณัฐซัย เที่ยงบูรณธรรม จากสถาบันวิจัยและฝึกอบรมการ เกษตร ลำปาง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์บริมาณเมธานอล

ขอบคุณเพื่อนๆ และ พี่-น้อง ในภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยลัย สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณ คุณมนตรี ตั้งมงคลวณิช ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ตลอดการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ บิดา มารดา ที่ให้การ สนับสนุนในทุกๆด้านแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	٥
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	୩
กิตตีกรรมประกาศ	น
สารบัญ	1
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ល្វ
บทที่	
1 บทน้ำ	1
2 วารสารปริทัศน์	2
3 การทดลอง	24
4 ผลการทดลอง	36
5 วิจารณ์ผลการทดลอง	63
6 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	69
รายการอ้างอิง	72
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	100

สารบัญตาราง

ตารา	งที	หน้า
	2.1	คุณค่าทางโภชนาการของยวงขนุนสุก9
	2.2	รายชื่อผู้ผลิตเอนไซม์เพคติเนสและการใช้งาน
	4.1	คะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของ
		ยวงขนุนพันธุ์มาเลย์ที่มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในช่วงต่างกัน
	4.2	คะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของ
		ยวงขนุนพันธุ์จำปากรอบที่มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในช่วงต่างกัน
	4.3	องค์ประกอบทางเคมีของยวงขนุนพันธุ์มาเลย์และจำปากรอบ
	4.4	สมบัติทางเคมีของยวงขนุนพันธุ์มาเลย์และจำปากรอบ40
	4.5	ความหนืดของขนุนตีป่นและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จาก
		ขนุนพันธุ์มาเลย์หลังบ่มด้วยเอนไซม์
	4.6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความหนืดของ
		เนื้อขนุนตีปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์มาเลย์
	4.7	ความหนืดของขนุนตีป่นและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จาก
æ		ขนุนพันธุ์จำปากรอบหลังบุ่มด้วยเอนไซม์
	4.8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความหนืดของเนื้อ
		ขนุนต่ปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์จำปากรอบ
	4.9	ความหนืดของขนุนตีปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จาก
		ขนุนพันธุ์มาเลย์หลังบ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150
		และ 180 นาที
	4.10	ความหนืดของขนุนตีปนและร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุน
		พันธุ์จำปากรอบหลังบุ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150
		และ 180 นาที49
	4.11	องค์ประกอบทางเคมีของน้ำเชื่อมขนุน53
		สมบัติทางเคมีและกายภาพของน้ำเชื่อมขนุน
		สีของน้ำเชื่อมขนุน55
		คะแนนการทดสอบทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อ
		คุณลักษณะต่างๆ ของน้ำเชื่อมขนุน56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ารางที่ หน้า	
4.15 คะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสต่อการเปลี่ยนแปลง	
ของกลิ่นน้ำเชื่อมขนุนที่อุณหภูมิต่างๆ57	
4.16 ปริมาณจุลินทรีย์ในน้ำเชื่อมขนุน	
4.17 ปริมาณเมธานอลในน้ำเชื่อมขนุน61	
 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนคะแนนการทดสอบคุณภาพ 	
ทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของยวงขนุนพันธุ์มาเลย์	
ที่มีของแข็งทั้งหมดในช่วงต่างกัน94	
จ.2 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนคะแนนการทดสอบคุณภาพ	
ทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของยวงขนุนพันธุ์จำปากรอบ	
ที่มีปริมาณของแข็งทั้งหมด ในช่วงต่างกัน94	
จ.3 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของความหนืดของขนุนตีป่น	
และร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์มาเลย์	
หลังบ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150 และ 180 นาที95	
จ.4 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของความหนืดของขนุนตีป่น	
และร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์จำปากรอบ	
หลังบ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150 และ 180 นาที95	
จ.5 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบทางเคมีของน้ำเชื่อมขนุน95	
จ.6 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของสมบัติทางเคมีและกายภาพ	
ของน้ำเชื่อมขนุน96	
จ.7 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของค่าสี (L,a*,b*) ของน้ำเชื่อมขนุน96	
จ.8 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนคะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัส	
ด้านความพอใจต่อคุณลักษณะต่างๆ ของน้ำเชื่อมขนุน90	;
จ.9 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนคะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัส	
ต่อการเปลี่ยนแปลงของกลิ่นน้ำเชื่อมขนุนที่อุณหภูมิต่างๆ	7

สารบัญภาพ

กา	พที่		หน้า
	2.1	ต้นขนุน	3
	2.2	ดอกขนุนที่พัฒนาไปเป็นผล	4
	2.3	โครงสร้าง parenchyma cell	10
	2.4	การจัดเรียงตัวของเซลลูโลส เฮมิเซลลูโลส และเพคติน	
		ในผนังเซลล์	11
	2.5	สูตรโครงสร้างของกรดกาแลกทูโลนิก กรดเพคติก และเพคติน	12
	2.6	การย่อยสลายเพคตินโดยเพคติเนสแบบปฏิกิริยาดีโพลีเมอไรเซชัน	
		และดีเอสเทอริฟิเคชัน	13
	2.7	การย่อยสลายโมเลกุลเพคตินโดยปฏิกิริยาไฮโดรไลติก	
		และทรานอิลิมิเนทีฟ	14
	2.8	กระบวนการผลิตสารให้กลิ่นจากผลไม้	20
	3.1	ขั้นตอนพิจารณาสัดส่วนเอนไซม์ต่อเนื้อขนุนตีป่นและอุณหภูมิที่เลือกใช้	
		ในการทำปฏิกิริยา	28
	3.2	ขั้นตอนพิจารณาเวลาที่สั้นที่สุดในการทำปฏิกิริยาของเอนไซม์	
		ที่ทำให้เกิดการย่อยสลายสูงที่สุด	30
	3.3	วิธีเตรียมน้ำเชื่อมขนุน	32
	4.1	คะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของ	
		ยวงขนุนพันธุ์มาเลย์ที่มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในช่วงต่างกัน	36
	4.2	ยวงขนุนพันธุ์มาเลย์	37
	4.3	คะแนนการทดสอบคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านความพอใจต่อกลิ่นของ	
		ยวงขนุนพันธุ์จำปากรอง ที่มีของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในช่วงต่างกัน	38
	4.4	ยวงขนุนพันธุ์จำปากรอบ	39
	4.5	ความหนึดของขนุนตีปนพันธุ์มาเลย์ หลังบ่มด้วยเอนไซม์	42
	4.6	ร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์มาเลย์ หลังบ่มด้วยเอนไซม์	43
	4.7	ความหนืดของขนุนตีป่นพันธุ์จำปากรอบ หลังบ่มด้วยเอนไซม์	45
	4.8	ร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์จำปากรอบ หลังบ่มด้วยเอนไซม์	46
	4.9	ความหนืดของขนุนตีป่นพันธุ์มาเลย์หลังบ่มด้วยเอนไซม์	
		เป็นเวลา 30-60-90-120-150-และ 180 นาที	48

สารบัญภาพ (ต่อ)

าาพที่		หน้า
4.10	ร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์มาเลย์หลังบ่มด้วยเอนไซม์	
	เป็นเวลา 30 60 90 120 150 และ 180 นาที	47
4.11	ความหนืดของขนุนตีปนพันธุ์จำปากรอบ	
	หลังบ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150 และ 180 นาที	50
4.12	ร้อยละของน้ำขนุนที่สกัดได้จากขนุนพันธุ์จำปากรอบ	
	หลังบ่มด้วยเอนไซม์เป็นเวลา 30 60 90 120 150 และ 180 นาที	50
4.13	น้ำเชื่อมขนุนที่ทำให้เข้มข้นด้วยวิธีระเหยน้ำภายใต้สุญญากาศ	
	เปรียบเทียบกับยวงขนุนตีป่น	51
4.14	น้ำเชื่อมขนุนที่ทำให้เข้มข้นด้วยวิธีแช่เยือกแข็ง	
	เปรียบเทียบกับยวงขนุนตีป่น	52
4.15	 คะแนนการทดสอบทางประสาทสัมผัสต่อการเปลี่ยนแปลง 	
	ของกลิ่นน้ำเชื่อมขนุนที่อุณหภูมิต่างๆ	57
4.16	ร โครมาโตแกรมของเมธานอลในน้ำเชื่อมขนุนจากขนุนพันธุ์มาเลย์ที่ทำให้เข้มข้น	
	โดยวิธีระเหยน้ำภายใต้สุญญากาศ	59
4.17	ั โครมาโตแกรมของเมธานอลในน้ำเชื่อมขนุนจากขนุนพันธุ์มาเลย์ที่ทำให้เข้มข้น	
	โดยวิธีแช่เยือกแข็ง	
4.18	ร โครมาโตแกรมของเมธานอลในน้ำเชื่อมขนุนจากขนุนพันธุ์จำปากรอบที่ทำให้เข้ม	ข้น
	โดยวิธีระเหยน้ำภายใต้สุญญากาศ	
4.19	 โครมาโตแกรมของเมธานอลในน้ำเชื่อมขนุนจากขนุนพันธุ์จำปากรอบที่ทำให้เข้ม 	เข้น
	โดยวิธีแช่เยือกแข็ง	
ก.1	แอกติวิตีของเอนไซม์ที่ pH ต่างๆ ที่อุณหภูมิ 20°C	77
ก.2	แอกติวิตีของเอนไซม์ที่อุณหภูมิต่างๆ ที่ pH 3.5	77
ก.3	Pectinex [®] Ultra SP-L	78
ค.1	กราฟมาตรฐานสารละลายบีตาแคโรทีน	89
ค.2	กราฟมาตรฐานเมธานอล	92
ଷ.1	Rotary Evaporator	
ฉ.2	เครื่องวัด A.,	98

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
ବ୍ଥ.3	เครื่องวัดสี	99
ฉ.4	เครื่องทำแห้งแบบเยือกแข็ง	99